

openRGD - Egenkontroll (rgd.dis.se)

Ett hjälpmedel, som släktforskare kan använda för att hålla bra kvaliteten på sina egna uppgifter. Man använder openRGD med hjälp av en vanlig webb-läsare, t.ex. Chrome, Edge, Firefox och en GEDCOM fil. openRGD har tagits fram i ett projekt med Lunds universitet och Dis och Dis ansvarar för driften.

Innan man kan starta openRGD skall man ha skapat en GEDCOM fil, som innehåller de uppgifter man vill använda.

openRGD arbetar med GEDCOM filer, som är en ”standard” för alla släktforskningsprogram. Det är ofta mycket enkelt att skapa en GEDCOM fil, som man sen i openRGD kan ”peka ut” i sin egen filhanterare.

Det kan vara tryggt att veta att uppgifterna i GEDCOM filen inte används till något annat, det är ingen annan än den som läst in GEDCOM filen, som kan se uppgifterna och resultatlistorna.

Kontrollerna inledningsvis hjälper till att hitta typiska felaktigheter, som ofta smyger sig in när man registrerar sina uppgifter. Typiska fel som dubletter, personer med fel kön, datum i fel ordning.

Starta openRGD

Ange **rgd.dis.se** i adressfältet på din webb-läsare.

Du får då upp Dis länksida där du klickar på länken:

De öppna Webb-tjänsterna när du här.

Då kommer man till inloggningssidan med två inmatningsfält:

Under rubriken **Ange användarnamn/lösenord:**

I vänstra inmatningsfältet anges **guest** och det högra lämnas tomt.

Som Dismedlem kan man få ett personligt konto med lösenord. Funktionerna är de samma men med eget konto sparas uppgifterna, tills man själv tar bort dem. Loggar man in som guest tas uppgifterna bort när man loggat ut.

Startsida – arbetsflöde

Nu är man inne i openRGD. Sidan innehåller text som beskriver momentet enkelt och informerar om de valmöjligheter som finns. Det finns också länkar ”Läs mera” som kan vara till hjälp.

Det första momentet är att peka ut en GEDCOM fil.

Rubriken **Ange var GEDCOM filen finns genom att använda bläddra funktionen:** har en knapp med texten **Bläddra...** Genom att klicka på den knappen får man upp filhanteraren i sin egen dator. Den aktuella GEDCOM filen pekas ut genom att klicka på den.

Olika valmöjligheter finns. Förvalt är **Namnk kontroll, Församlingskontroll** och **Dubblettkontroll** Som tillval kan även en csv-lista med **saknade källor** erhållas.

Med knappen **Starta bearbetningen** drar man igång bearbetningen.

Viktigt att notera, om GEDCOM filens namn finns tidigare, blir den gamla borttagen och ersatt.

Det som då händer är att den utpekade GEDCOM filen kopieras från er dator och bearbetningen startar. Ett antal kontrollprogram bearbetar GEDCOM filen och skapar ett antal resultatlistor.

Resultatlistorna

Bearbetningen avslutat med att lista ett antal resultatlistor. Inte nödvändigt vis felaktigheter, utan det kan också vara onaturliga eller udda uppgifter.

Varje avvikelse identifierar personen eller familjen som avvikelsen berör. Beteckningen Id är hämtad från GEDCOM filen och är i alla fall i vissa program direkt sökbar. Identiteter för familj är ofta svårare att återfinna så oftast kompletteras familjen id med ett jämförande person-id.

Det kan även förekomma andra fel som inte har direkt med släktinformationen att göra. Det är mer sånt som hindrar eller försvårar att GEDCOM filen används till annat än kontrollen i openRGD. Normalt försöker alltid openRGD att fullfölja kontrollerna.

I slutet av denna översikt finns lite mer information om dessa feltyper.

Checklista:

Innehåller flera olika rubriker som beskriver typen av avvikelse.

Varje rad har sedan sin detaljbeskrivning av avvikelsen och information om vilken person eller familj det berör. Checklistan är normalt öppnad när resultatet visas.

Det är ofta lätt att med hjälp av rubriktext och radtext avgöra vad programmet avser för avvikelse.

RGDD.txt – Dubblett sökning

Listan innehåller parvisa dubblett kandidater. Om det faktiskt handlar om dubletter eller om det är falsklarm måste avgöras manuellt. Programmet anger en rimlighetsnivå för varje kandidatpar med värde från 1 till 9, där en hög rimlighetsnivå är tecken på att många komponenter är lika.

Det finns också några hjälptecken som är beskrivna i botten på listan, t.ex. minustecken där kandidaterna kommer från samma familj och kan vara syskon eller tvillingar.

På grund av lång bearbetningstid är funktionen begränsat till högst 100 000 personer.

Ytterligare två olika dubblettkontroller finns i openRGD och beskrivs i slutet på översikten.

RGDN – Namnfel

Listan är tänkt som hjälp att hitta personer som är registrerade med fel kön. Programmet använder sig av en tabell med vanliga svenska förnamn. Med hjälp av registrerat kön och personens registrerade förnamn listas avvikelser. Namntabellen är inte på något sätt komplett så man måste själv avgöra om personens kön är korrekt eller inte.

Rubriken **Kvinnonamnet saknas...** listar personer med namn som kan vara manliga.

Rubriken **Mansnamnet saknas...** listar personer med namn som kan vara kvinnliga.

Rubriken **Dotterpatronymikon i mansnamn...** listar manspersoner med dotter i efternamnet.

Rubriken **Trippeltecken...** listar personer med tre lika tecken i rad, vilket inte är så vanligt.

Det kan även förekomma varning för olämpliga tecken i namnfältet.

Tecknet / används i GEDCOM för att markera efternamn, egna /-tecken kan innebära feltolkning.

Tecknen <> används av webb-sidor som dold text, vilket kan innebära att delar av namn försvinner.

RGDO – Ortnamn / Platser...

Händelserna född, död, vigd bör registreras med en församling där så är möjligt.

Alla platser som inte kan identifieras som en svensk församling eller som land listas.

För att programmet skall kunna identifiera församling krävs att län är angivet, antingen som **länskod**, som **länsnummer** eller som **text tillsammans med ordet län**.

Som facit används Skatteverkets tabell **Sveriges församlingar**.

För länder kontrolleras mot **ISO-2 landstabell** eller att landskoden är i **2-ställig ISO-kod**. För länskod, länsnummer och landskod gäller att koden omges av parenteser och placerad efter texten.

Programmet kan även ge alternativa förslag på giltiga församlingar och kan det vara till hjälp men ibland är det bara snarlika namn, som kan vara helt felaktigt.

Info.txt – Informationslista med saknade relationskopplingar

Listar icke kompletta relationer som bör kompletteras om möjlighet finns. En normal relation ska normalt ha minst två personer, t.ex. Make-Maka, Pappa-Barn, Mamma-Barn.

Rubriken **Familj som helt saknar individ** avser en relation helt utan personer.

Rubriken **Familj med endast en individ** avser en relation som inte uppfyller minikravet.

Rubriken **Individ som saknar familjekoppling** avser en orelaterad person utan familjekoppling.

Note.txt – Noteringar

Listar sådant som inte är felaktigt men som kan kvalitetsförbättras om information finns.

Rubriken **Notering om opreciserade datum** är en typisk sådan, för t.ex. omkring, före, efter eller mellan. Troligtvis har man inte mer detaljerad information så därför har dessa fått en egen lista.

RGDK.CSV – Saknade källor

Alternativlistan om man begärde detta. En CSV-fil är inte så läsvänlig om man tittar på den med mänskliga ögon utan är avsett att öppnas i ett matris program, t.ex. **Excel** eller liknande.

Endast händelserna **född**, **död** och **vigd** kontrolleras och listas.

Kolumnavskiljare används **semikolon** eftersom vissa fält ibland innehåller kommatecken.

Listningen innehåller **Id**, **Efternamn**, **Förnamn**, **händelse**, **ort**, **datum** och texten saknas.

Dubblettkontroll XL

Vill man vara extra noga med att undvika dubletter i sitt släktdata finns möjlighet att även köra Dubblettkontroll Extra Large. Det är en variant av den ordinarie dubblettkontrollen men med lite finmaskigare nät och en annan skala på rimlighetsnivåerna.

I listan rubricerad Databas väljer man namnet man hade på sin GEDCOM fil och man startar med knappen **Utökad dubblettkontroll**.

Resultatet blir en lista, **RGDXL.txt** som man klickar på för att få fram resultatet.

Alternativ dubblettkontroll

Ännu en variant av dubblettkontroll som använder en helt annan teknik i jämförelserna och kan därmed hitta dubletter som de andra programmen missat.

I listan rubricerad Databas väljer man namnet man hade på sin GEDCOM fil och man startar med knappen **Alternativ (+ Utökad) dubblettkontroll**.

Resultatet listas när man klickar på **Visa listan** och är annorlunda listning med tre olika validerings alternativ, **Snitt**, **XL** eller **Match**. Resultat listan är heller inte begränsad och kan bli ganska lång.

Referensfel

Formella fel i GEDCOM filen, t.ex. att kors-referenser inte stämmer eller saknas. Det är ett allvarligt fel som gör att GEDCOM filen troligen inte blir accepterad av andra program.

Dessa fel beror normalt inte på släktforskaren, utan det är programmet man använder som gör fel. Möjligen på grund av att man inte registrerat sitt data så som programmet kräver eller att man gjort själv försökt göra någon justering direkt i GEDCOM filen.

Denna typ av fel kan normal användaren ofta inte lösa, man behöver mycket god kunskap i GEDCOM standarden, hur GEDCOM använder referenserna och hur man kan rätta felen.

Felsignalerna som openRGD kan ge är heller inte speciellt informativa. Programmet kan mest bara konstatera att det inte stämmer.

Barn i mer än en familj

openRGD följer regeln att ett barn bara kan ha en biologisk relation. Numer hanterar många program olika relationer, d.v.s. både en biologisk relation och en eller flera icke-biologiska. openRGD var tänkt att användas i en strikt genealogisk databas och kan inte rätt tolka de olika programmens sätt att registrera icke-biologiska relationer. Efterföljande funktioner i openRGD är heller inte byggda för att kunna hantera det.

Det här behöver då inte alls betraktas som ett fel. Har man ett program som rätt hanterar adoptiv- och foster-relationer behöver man bara se till att man registrerat uppgifterna på rätt sätt.

Men det är viktigt att komma ihåg att om man använder GEDCOM filen för något annat program så måste man försäkra sig om att det programmet hanterar icke-biologiska relationer. Tyvärr har olika program också valt lite varierande delar av GEDCOM standarden för detta, så det händer att det ändå skapar fel hos mottagaren.

Visa lagrad information

Här finns det aktuella innehållet i openRGD.

För den som är inloggad som guest finns uppgifterna bara kvar så länge kommunikationen inte är bruten eller att man själv avslutat med att logga ut.

För dem med personligt konto finns uppgifterna kvar till man själv i den här funktionen aktivt tar bort en databas.

Visa aktuella log-filer

Här hittar man resultatlistor och loggfiler från den inledande bearbetningen av GEDCOM filen.

Välj **Databas** och klicka på **Go** så listas resultat- och logg-filer för den databasen.